

Nr. 21
An. VII.
1883

Gherla
1/13
Dec.

Apare in 1/13 si 15/27 a luni. — Pretiulu pre unu anu e 4 fl., $\frac{1}{2}$ anu 2 fl.
pentru Romani'a pre anu 10 franci — lei noi.

BETRANII 'SU BUNI LA CASA.

Novela originala premiata cu 100 franci.

(Urmare.)

Popénu remase pâna la 10 óre la Radesci. Anic'a care din tînda vediu venindu pe Popénu si scia, ca acestei conveniri i-va urma pacea dorita ferbinte de ambele parti beligerante, dupa ce vediu pe teneri mergendu voiosi in gradina, se furisia in vecinai, unde era domn'a Radu pe o scurta vediuta la o amica a ei, si sub unu pretestu óre-care siopti stapénei s'ale starea lucrului.

Domn'a Radu firesce grabi acasa. Du-a-ce dogeni in modu glumeti pe Popénu pentru negligerea atatu de indelungata a preteniloru sei, 'lu retienu la cina. Betranulu Radu era departatu la bunurile s'ale, unde curgea semenarea papusioiului.

Betranulu Petru intre aceste suferia chinurile celoru osenditi. Era ingrigiatu forte de reiesitului indrasnetiei s'ale incercari. Candu vediu ca trece o óra, trecu doue si domnulu seu nu vine, incepu a spera, ca tote s'au intorsu la Radesci spre bine. Scia bine, ca altu-cumu domnulu seu indata dupa descoperirea insielatiunei s'ale ar' fi revenitu si l'ar' fi alungatu fara de crutiare pentru indrasnel'a s'a. Dar' cum se dee acum faia cu elu si cum se marturiseca, ca elu dieu cu cei siesedeci si cincé de ani pe umeri s'a scapatu de a mintitu si cu acést'a l'a spariatu de morste.

Ambla in susu si in josu, ca duchurile cele necurate, si nu-si afla odichna. La totu pasiulu ce se audia in curte, se cutremura, ca acum vine stapenulu seu si trebuie se de faia cu elu.

— Dómne! dómne! vorbia bietulu betranu intru sine — numai acum me mai scote din rusiae si necasu, ca pana-i santu nu mai iau mintiuna pe busale mele. Bagá-m'oiu dómne, in fundulu pamentului de ochii lui,

indata ce me va lua la intrebare. Pana ce a fostu micu de cate-ori am mintitu, ca se-lu scapu de pedepse! si cum 'mi multiam! Acumu sciu ca nu-mi va multiam, din contra, va fi maiosu focu pe mine, de-si si acuma numai binele i Pam vrutu. Numat se nu me fiu mesteatu in lucrulu acest'a! Dar' ce se te faci. Posu'a 'ti-a luce pe draculu in cale si apoi ai gatatu cu intieptiunea. Totu am auditu, ca de femei se te feresci ca de draculu, ca ti-oru manca capulu. Chiar' si pop'a spune in baserica, ca Ev'a a fostu de vina si la celu deantatu pecatu alu omului. De nu vorbiam adi-demanetia cu Anic'a dela Radescii, acum nu-mi ferbea capulu ca óla cu carechiu. Da cumu se nu faci, dómne, ce dicea ea, candu 'mi povesteá cu lacrimi in ochi, catu se necagesce si amaresce bié'ta domnisióra, si eu vedeamu, cumu se necagesce la noi acasa domnisióru, pentru ca-su sfaditi la olalta.

Sierpóic'a de ea mi se jurá, ca numai atát'a trebuie, ca se mérga odata domnisióru acolo, apoi tote voru fi bine si inca ei ni-oru multiam, ca i-amu adunatu la olalta. Eu i-am spusu ca domnisióru n'a merge cu un'a cu doue, ca-lu cunescu de micu catu-i de capatinatu. Da nu m'a invetiatu sierpóic'a, ce se-i spunu ca se mérga in ruptulu capului si fara de minte! Acum-a-i acolo; dara multiamit'a, ce voiu capeta, nu m'ar' trage sufletulu se o dau nici la jidanulu, celu ce ne scóla in tota demineti'a din somnu cu urletulu seu dupa carpe.

Asi se tanguia si fragmenta bietulu Petru amblandu in-susu si in-josu prin antisiambra si ac-aflandu-si nicairi odichna si liniscea sufletulu seu necagitu.

De-odata trasare betranulu, cã-ci aude pasii cunoscuti ai lui Popénu prin coridoru.

Betranulu sare la usia si o deschide largu. Popénu intra cu faci'a intunecata si se opresce inaintea betranului. — Dupa-ce l'a ficsatu câteva minute cu ochii sei negrii, patrundiatori, deinaintea poterei caror'a betranulu trebuì se si-i aplece ai sei, dîse cu tonu aspru:

— Ce a fostu ast'a Petre!

— Ce? domnisoru, gângavì Petru.

— Inca intrebi, ce! Da mintiun'a cu care mai scosu adi dupa-améiadi de acasa.

Petru de frica erá pe aci se mai mintiésca un'a spunendu, cã si elu asié au auditu lucrulu dela altii, dar' sufletulu nu-lu lasá se mai faca inca unu pecatu. Dîse deci fórte abatutu:

— Érta-me, domnisoru. Ti-oiu spune dreptu, cumu a fostu.

Si aci incepu betranulu a spune, cumu a convenitu cu Anic'a Radesciloru, ce l'a spusu si cumu l'a scosu acést'a din minte.

Popénu ascultá pana in capetu, apoi dîse in tonu aspru reprobatoriu:

— N'am sciutu cã si d-t'a te tieni de acei servitori nevrednici, cari clevetescu prin piatia asupr'a stapêniloru loru, ér' la ace'a nu m'am asceptatu de locu, cã se-mi spuni mintiuni in faci'a. Fia-ti rusîne, omu de siese-dieci de ani ce esci, cã te lasi se te pórte o nebunataca de féta de nasu. De mi se va intemplá asié cev'a inca odata, am gatatu unulu cu altulu.

Cu aceste Popénu se întórse pe cãlcâie lasandu pe bietulu betranu incremenitu de privirea si vorbele lui aspre si pâna acumu ne-audíte faci'a de elu, care i-a fostu mentorulu copilariei.

Multu tempu statù bietulu betranu pe acel'asiu locu pierdutu in cugete amare. Dóue lacrimi mari se scursera incetu de-alungulu faciiei s'ale brasdate de suferintiele vietiei, drépt'a s'a osósa si grea le stérse, si apoi trecù preste fruntea-i încadrata de peru caruntu, cã si cumu ar' voí se alunge cugetele, ce se fugariáu in ea si-lu munciáu grosavu.

— Am gresitu, sciú, cã am gresitu, dar' totu n'ar' fi trebuitu se me rusnedie togmai asié. Apoi, dómne nu me lasá! pare cã m'a amenintiatu, cã me va fugari dela casa! Pe mene se me fugarésca cã pe unu pruncotanu blastematu, — pre mene, care l'am portatu in braçie, de candu erá numai de unu cotu! Dar' asié 'su ómenii. Uita totu binele care i-l'am facutu, pentru o gresiéla, care am facutu-o totu numai pentru binele loru.

Betranulu se incotì pre mésa si incepu a suspiná amaru. Dupa unu tempu 'si aduse aminte, cã stapênulu seu va avé póte trebuintia de elu, se dusè deci stergîndu-si lacrimelè si batù la usi'a chiliei lui.

— Cine-i? strigà Popénu din intru, apoi aducîndu-si aminte, cã acum'a nu póte fi nimeni altulu decãtu Petru si pentru ce póte veni acel'a acum, mai adause:

— N'am trebuintia de nemicu.

Petru se duse si mai amaritu decãtu mai nainte. Domnisorulu nu voia nici se-lu mai védia. Acum'a nu-i remase alt'a, decãtu se se duca elu de buna voia. — 'Si si propuse betranulu in amarulu seu, cã indata-ce se va face diua, 'si va luá remasu bunu si se va duce, incatràu va vedé cu ochii.

Tóta nóptea nu dormi betranulu de necagitu.

A dóu'a dí demanéti'a aduse apa, togmì patulu domnisorului, sventurà, maturà, cu unu cuventu aduse in rîndu chili'a de dormitu a lui Popénu, pâna-ce acest'a se preamlá cugetandu in chili'a de primîre.

Dupa aceste 'si luá betranulu sufletulu a mana si se inplantá inaintea stapênului seu dicîndu cu voce tremuranda:

— Domnisoru!

— Ce-i Petre? — intreba Popénu intrerupendu-si firulu cugetarei.

— Vedu cã domnisorulu e maniosu pe mine si cã n'are lipsa de mine; m'am socotitu dara, se me ducu incatràu me va indreptá Domnedieu... Ar' fi mai disu bietulu betranu cev'a, dar' emotiunea i-i taiá cuventulu si densulu se oprí suflandu din greu, cã si cumu s'ar' fi usioratu de cev'a sarcina mare.

Popénu vediendu, cãtu de tare i-a luat u la anima betranulu reprimad'a de eri si cãtu de greu-i a dîce, cã voiesce se se duca dela elu, hotari a-lu mulcomi; dar' pre nesêmîtite, cã betranulu totusi se nu uite, cã a gresîtu mestecându-se in trebile lui si indresnîndu a-i spune ne-adeveruri.

— Bine-i Petre, déca nu voiesci se siedi la mine nu te voiu tiené cu puterea. Dar' inainte de-a te duce mergi pâna la gradinariulu orasiului, spune-i, cã am disu, se-ti dèe unu buchetu frumosu de flori, apoi déca tí l'a datu, du-lu la d.-siór'a Aurelia si-i spune, cã ime inchinu de sauetate.

Audîndu aceste cuvinte betranulu facù ochi mari, apoi cã si candu iese sórele de-dupa munte, de-odata i-se insenîná tóta faci'a, acoperita numai mai 'nainte de norii grei ai mahnirei si durerei.

— S'au impacatu dara! — inbiná betranulu in anim'a s'a si cá se nu se scape a dîce cev'a nebulia in bucuri'a s'a cea mare, se întórse pe cãlcâie cã si cumu ar' grabì se implinésca voia stapênului seu.

Ajunsu pe strada nu biruiá betranulu a dîce un'a dupa alt'a: Dómne multimescu-ti! Bine cã s'a impacatu ei, fia ce va fi de mine! Ómenii betrani 'su buni in pamentu! Multimescu-ti tîe dómne, cã s'au impacatu!

De bucuri'a cea mare betranulu mergeá cu pasi mari si elastici cã si a unui teneru. 'Si uitáse de slabitune petióreloru s'ale de siesedieci de ani. Numai la gradinariu se luá pe séma, cã e inferbintatu si cã fruntea i-e tota apa.

Spuse gradinariului scopulu venrei s'ale, si pâna ce compuse acest'a buchetulu, densulu se asiediá de odichna pe unu scaunu.

Sosindu cu buchetulu in curte la Radescii, persón'a cea de-antaia, pe care o vediù, fù, firesce, Anic'a.

— Buna deminéti'a bade Petre! — strigà acést'a din usi'a culinei, indata-ce l'a zaritu pe Petru intrandu, si grabì catra densulu cu pasi rapedi.

— Aid' mai in lontru, am se-ti spunu multe, dar' aci sub feréstr'a domnisoriei nu-ti potu sioptí, — apoi ajunsa la densulu, prinse pe betranu de arip'a surtucului, cã se-lu traga dupa sine.

— Carà-te deinaintea mea, se nu te mai vedu, cãtu oi u trai! — strigà Petru maniosu si-i aruncà man'a, cu care-lu prinse de surtucu, departe.

— Da ce-i ast'a bade Petre?! — intreba fét'a surprinsa, nesciindu se ridia seu se se supere pentru purtarea acést'a neasceptata a betranului.

Ce-i!? se fi fostu numai tu eri in loculu meu, candu am datu fația antai'a-data cu domnisorulu, dupace i-am spusu mintiun'a, la care mai ademenitu; sciu, că acumu nu m'ai intrebá, că ce-i?

— Pentru domnedieu badica! da ce s'a intemplat? intrebá Anic'a spariata si superata totu-odata.

Compatimirea sincera, ce se tradá prin vócea feței, 'lu inblândi pe betranulu si-lu muiá pâna la lacrimi.

— Proboditu-m'a cá pre unu copilu reu si s'a uitatu la mine cu nisce ochi, de mi-e grétia si acum de ei. De dóuedieci si cinci de ani de candu-lu cunoscu si-su pre lînga elu, inca n'am patitu un'a cá ast'a. Numai florile aceste le ducu la domnisor'a, apoi me ducu in-catrâu vedu cu ochii.

— Dóra nu-i face asié cev'a, bade Petre? — di-se Anic'a spariata.

— N'oiu face! Da ce se facu? Eri nu m'a lasatu se-i facu nemica. E maniosu focu pe mine. Me dóre la sufletu, candu-lu vedu superatu si maniosu si pe altii, d'apoi se-lu sciu superatu pe mine. — Nu potu remané. Nu asiu avé o di buna, ba nici unu césu.

— Nu fii superatu bade Petre. Togmí-va domnisor'a tóte, me ducu si-i spunu.

Cu acést'a Anic'a se întórse se fuga la stapêna-s'a; betranulu inse o apucá dinapoi de vestmentu si-i di-se maniosu si spariatu totu-odata:

— Nici unu pasiu, cá indata dai de draculu cu mine! M'am saturatu de sfaturile t'ale! Eri a fostu diu'a candu mi-a aruncatu domnisorulu in fația, cá si eu me tienu de acei servitori, cari clevetescu la olalta asupr'a stapêniloru loru si astadi éra ai face alta comedia, cá se nu i me potu uitá in fația, nici candu me ducu dela elu!

Anic'a se întórse indereptu, si fiindu cá Petru o totu tiené de vestmentu, di-se in tonu rogatoriu:

— Lasa-mi vestmentulu bade Petre, cá nu m'oiu duce la domnisor'a, déca nu vrei d-t'a. Am cugetatu cá oiu face bine, dar' vedu cá te mánfi pe mine, fia cum vrei d-t'a.

Petru i lasá vestmentulu, dar' necredindu vorboru ei, grabi câtu potú se intre elu mai antaiu la domnisor'a si Anic'a se nu-i póta spune nemica despre ne-casulu lui.

Aureli'a, care éra togmai la feréstrea, candu intrá Popénu pe usitia, audí tóta conversatiunea loru, dar' in fația betranului nu facú nemicu.

Primi buchetulu si di-se betranului se ascepte, cá i-va multiamí domnisorului intr'o carticea. Inainte de-a serie inse trecú in alta chilía si revení, intr'o mana cu unu colacelu albu cá néu'a si in cealalta cu unu pocalu plinu de rachiú escelentu de prune.

— Bé pocalasiulu acesta de rachfu si imbuca dupa elu din colaculu acest'a, betrane, cá ómeniloru betrani le prinde bine inainte de prandiu ceva-si intari-toriu; indata-su gat'a si eu cu scrisórea — di-se Aureli'a cu amabilitate catra Petru.

In daru gângavi betranulu, cá elu nu e vrednicu, cá domnisor'a sè se ostenésca pentru elu s. a., cá-ci Aureli'a nu-lu lasá, pana nu inghití rachiulu si nu-i pusé in mâna colaculu.

Pana-ce manuti'a Aureliei fugiá pe papiru, betranulu neobservatu de nimeni avú tempu destulu de a-o admirá.

— N'asiu fi cugetatu in veci, cá féta pamenténa se póta fi asié frumósa — cugetá betranulu intru sine. — Si ce sufletu bunu, dómne dà-i norocu si viétia indelungata. Pe acést'a a potutu-o domnisorulu superá si lasá o diumetate de anu de díle? Dómnne tare-i in fire! Apoi se nu se manie pe mine! Bine cá me ducu dela elu, cá de o-a luá pe acést'a si-asiu vedé cá o supera vre-odata, cumu i-e firea iute, dómne nu me lasa, dóra m'asiu si prinde in gura cu elu. Domnulu celu betranu inca érá iute la fire, dar' pe dómn'a cea betrana n'ar' fi superatu-o cu o vorba rea pentru lumea ast'a; Candu érá reu maniosu, ne máná si aduná pe noi, câtii erám la casa, de ne impedecám unulu in cel'alaltu, dar' ei nu-i diceá in veci nici o vorba grea. Va dá bunulu Domnedieu de va fi asié si domnisorulu. Cu ast'a nici nu póte fi altcunu.

Intre aceste Aureli'a gatá epistoliti'a si o predéde lui Petru, care se departá multiaminđu pentru bunata-tea domnisoréi.

Acasa Popénu ceti epistol'a abia observabilu suri-diendu, apoi di-se cu blandetie betranului, care asceptá esitandu, cá óre luá-si-a remasu bunu séu ba.

— Vedi, Petre. Eri m'am superatu pe d-t'a, cá ai vorbitu cu straiui despre lucruri din casa si astadi éra ai gresitu.

— Eu, am gresitu éra! Da ce am gresitu, domnisoru? — intrebá spariatu Petru.

— M'ai píritu catra domnisor'a.

— Eu te-am píritu!? se nu vedu diu'a de mâne, de am dísu vre-unu cuventu catra domnisor'a.

— Da de unde scie dara domnisor'a, cá eu te-am sfaditu asié de reu, de esci gat'a se te duci dela mine?

— In daru 'mi sucescu si resucescu mintea nu potu gáci. Eu n'am dísu catra nimene nici unu cuventu, apoi am intratu mai iute la ea decátu Anic'a, togmai cá se nu-i póta spune nemicu.

— Ce se nu-i spue Anic'a? — intrebá suridiendu Popénu, care incepeá a precepe lucrulu.

— Érta-me, domnisoru. Acum 'mi-vine in minte, cá i-am spalatu capulu la nebun'a ace'a de féta, pentru cá m'a nebunitu eri, spunendu-i, ce am patitu eri cu domniat'a. Acést'a s'a intemplat sub feréstrea domnisoréi, cá fét'a vrea se me traga ce-acólea. Póte a audítu domnisor'a din feréstrea.

Fia cum a fi, dar' domnisor'a e maniósa pe mine, pentru-cá te sfadescu asié reu si-mi-scrie ací in cartea acést'a, cá déca eu nu omenescu mai bine pre unu omu de siésedieci si cinci de ani, care afara de acést'a m'a portatu in brația de micu si mi-a fostu pâna adi totu sluga credintiósa, apoi ea te-a duce de la mine, indata-ce se va maritá si te va grigi ea.

Audíndu betranulu din gur'a tenerului seu stapénu cuvintele aceste, pâna acumu nepomenite intre ei, rostite intr'unu tonu profundu, care tradá miscare si esprimá si parere de reu pentru asprimea s'a de eri, in-cepú a lacrimá.

— Dèe-i bunulu Domnedieu norocu si fericire pe totu pasiuulu, ce l'a face, si sanetate si bucuria si parentiloru, cari au crescutu-o asié buna la sufletu! Ce anima... ce sufletu de omu bunu! Duce-m'asiu cu ea pâna in cel'alaltu capetu de lume, dar'.... dar'.... vedi domnisoru... de domniat'a inca nu me potu despartí. Omulu betranu tiene cu amendóue mânilé de aceea, ce a iubitú in tineretie. Eu totu lînga domniat'a am fostu

si n'am avutu pre nime in lume se iubescu, numai pe d.-t'a. Si acumu mi se pare ca audu pe domnulu celu betranu, Domnedieu 'lu ierte si odichnesca, d'f'indu, candu te prindeam, de era se cadu din podulu siurei, seau fugeai in jocu catra fontana: de nu-si va manca prunculu acest'a capulu si va remane cu maini si petio-re sanetose, numai lui Petru i-omu ave de multiamitu.

Atunci aveai d.-t'a lipsa de mine domnisoru, acum am eu de d.-t'a, ca se fu si eu alu cuiv'a si se am si eu de cine se se lipesca sufletulu acestu betranu din mine.

La domnisor'a m'asiu duce bucurosu, dar' de d.-t'a nu me potu lasa.

Acu betranulu tienu o pauza. Se vedeai, ca se lup-ta cu sine. Vrea se mai dica cev'a, dar' nu indrasni.

Popenu asculta miscatu espresionile simple de fer-binte alipire ale bietului betranu.

Betranulu se intari in fire si mai adause:

— Dar' cumu ar' fi domnisoru, deca ai lua d.-t'a pe domnisor'a. Atunci amu fi tustrei frumusielu la olalta.

Lui Popenu i-veni se ridia cu hohotu de acestu calculu alu betranului, se predomni inse si dise se-riosu:

— Bine, bine, Petre. Eu asiu lua-o bucurosu, dar' n'a vrea se vina dupa mine, deca mi scoti d.-t'a asié veste rea si acum scie, ca-su firetecu si gat'a totu-de-a-un'a de sfada.

— Mai mena-me d.-t'a acolo cu flori si atunci i-oiu spune, ca dieu eu am gresitu si numai pentru ace'a m'ai sfaditu. Acest'a a festu cea de antaia si cea depre urma.

— Asié pote ca va fi cev'a din treba Petre; dar' pana atunci se remanemu noi doi la olalta, ca si pana aci — dise Popenu punendu-si man'a amicabile pre ume-ru lu betranului, care nu scia ce se faca de bucuria, ca s'a intorsu necasulu acestu mare, ce venise preste elu, asié spre bine.

— Togmai ca si betranulu, Domnedieu-lu ierte si odichnesca — murmurà Petru in barba esindu din chi-lia. — Cate-odata me toia, de sta se me puna pe focu, apoi catu te-ai intorce, cugetai ca nici n'a fostu elu celu maniosu.

(Finea va urma.)

G. SACLESIANU.

Ai uitatu...

Ai uitatu amoru, credintia...
Tote cate mi-ai juratu,
Si iubit'a t'a fiintia
'N alte bratie-ai aruncatu?

Uita-le! Ca-ci o placere
Schimbù — adese-ori facù, —
Asia-i firea de muere
Si muere esci si tu!

Dar' privirile 'nfocate,
Ochii negri cei placuti,
Si saruturile calde
Cum putusi tu se le uiti!

T. V. Pacatianu.

SIOIMULU.

VI.

Sioimulu, se pare, dupa cum arata altu colindu poporanu, ca se 'ntrebuintia de catra stramosii nostri nu numai la venatoria de paseri, ci de multe-ori era dusu chiaru si pe campulu de lupta.

Traditiunea ni spune ca multe popore barbare, cari ca nisce fiere selbatice navaliau asupr'a tieriloru romanesci, purtau cu sine unu felu de paseri instruate, caror'a ajungendu la starea locului, unde avea se'ncepa persecutarea, le da drumulu; acestea apoi descoperiau pre Romanii ascunsi.

Deci, in urmarea acestei traditiuni vechi si forte raspandite la poporulu nostru, trebuie-ar' ore se ne miramu deca si Romanii ar' fi imitatu pre dusmani si ar' fi dusu pe campulu de lupta sioimii loru, carii se li descopere dusmanii, precum paserile dusmaniloru descoperiau pre Romani?

Eu cugetu ca nu!

Colindulu seau colind'a, ce ne face a crede, ca sioimii totu atatu de bine se pricepiau la venatorie de omeni, de dusmanii tierii romanesci, ca si la venatoria de paseri, suna:

Susu la drumulu mare,
Nevestei bune!
De laturi de vale,
Unu micu malinioru
Galbinu paltinioru,
Forte a crescutu
Calea a umplutu. —
De 'naltu nu e 'naltu,
Dar' la umbra latu
La frundie meruntu
Si la trunchiu rotundu.
Er' sub cea umbrutia
Siede-o nevestutia,
Mandra, tinerea
Ca si-o floricea.
Langa ea mai josu
Siede sioimu frumosu
Cati pe drumu manà
Toti la ea catà
Apoi o'-ntrebà:

„Ce-i paserea ta?
Seau ti-i fratioru
Seau nepotu de soru?“

Nevest'a graia:
„Ba, ca nu-i asià,
Nici mi-i fratioru,
Nici nepotu de soru, —
Ci e unu sioimelu
Ca si-unu ostasielu,
Jace ostenitu
Ca multe-a plinitu.
A fostu se sierbesca
Ostea romanésca
In tier'a lesiésca
Ca s'o prapadésca,
Ca-ci Lesi-au bnutu
Si ne-au pagubitu,
Dar' acestu sioimelu
Ca si-unu ostasielu
Urm'a le-a luat
Si i-a pefugatu,
Catu n'a mai remasu
Unu lesiu pe necasu!
Timpu-i s'a plinitu
Plat'a n'a primitu,
Ci elu a venit
Unde i-a placutu,

Si elu a cadutu
Aci lãnga mine
Cã se-i fia bine,
Ruptu de ostenitu;
Si eu l'amu iubitu,
Cã elu s'a luptatu
Tiér'a mi-a scapatu
De lesi, de pagani
De dusimani betrani!¹⁾

Se fii sanetõsa
Nevêsta frumõsa!
"O 'nchinamu spre sanetate!"

Altu esemplu!

Stefanu celu mare, intieptulu si vitézulu Domnitoriu alu Moldovei, care a facutu 40 de resbõie si le-a câscigatu pre tôte, avea inca unu Sioimu, unu sioimu resboinicu. — Catra acestu sioimu, tovarasiu nedespartitu alu marelui Domnu, in resboiu cá si in pace, s'adresã intr'un'a din zile, pe candu obositu de lupte, obositu de-a ucide la Unguri, Lesi, Turci si Tatari, se aflã repausandu-se in palatulu seu din Sucév'a si-i dîse:

Sioimule, sioimutiú usioru,
Fã-te rõta susu in sboru: —
Ce se vede la hotare
De s'aude sgomotu mare?

Erã vuetulu strainu si departatu alu hõrdeloru barbare, alu tuturoru dușmaniloru jurati ai rasei romane, cari crediendu pe eroulu moldavu scursu de potere, — se apropiãu spre a face o nõua invasiune.

Sioimulu susu rõta se facea, aruncã o privire la hotare si Domnului seu iubitu ast'feliu ii respundea:

Stefane! vitézulu meu!
Dieu! de altulu c'ar fi reu,
Er' de tine multu e bene
Ca tu esci sioimanu ca mine!
De giuru impregiurulu teu
Navalescu dusimani meren,
Te calcu Ungurii falosi
Si Litfeni necredintiosi,
Te calcu hãni tataresci
Si urdiile turcesci...

Si ntr'adeveru cà de altulu ar' fi fostu reu, dar' de Stefanu nici decum. Cele patru dieci de altare sante, ce a redicatu spre eterna multiamire pentru cele patru dieci biruintie câscigate, suntu si asta-di o proba vie de nespaimentarea si curagiulu acestui sãntu stãlpu alu Romãnismului. — Respunse dar' Stefanu credintiosului seu sioimu, care prin agerii sei ochi a descoperitu apropierea dușmaniloru asupr'a Moldovei:

Las' se vie, las' se vie,
Sè se deie prada mie,
Mõrtea-i pasce ca 'o turma!
Pecatu-i mēna din urma!
Multi au mai venitu la noi,
Pucini s'at dusu inapoi,
Cã-su Romanu cu patru mãni
Si amu lécuri de pagãni:
De Tatari amu o sagéta,
De Turci pa'fa mea cea lata,
De Litfeni unu busdãganu
Si de Unguri unt arcanu!...²⁾

Ast'feliu sciã sè dîca si se lucre Stefanu celu Mare!
Si credintiosulã seu sioimã, care i-a descoperitu pe dușmani Domnului seu, õre stã elu se védia numai ce s'a intemplã?... Nu! elu inca se ducẽa la luptã!...

Si cumca Sioimului ii placea a vênã nu numai paseri, ci si õmeni, si cà de multe-ori preferã carnea si ochii acestor'a inaintea paseriloru, ne putemu incredintiã si din urmatõrea doina, pe care amu audit'o in satulu meu natalu Ilișesci:

Cãte paseri suntu pe lume
Tõte cina si s'alina,
Numai eu-su maica, straina, —
N'amu maica unde-alina
Nici unde-a cina,
Cã mi-i cuibulu langa drumu
Intr'o crēnga de alunu,
Cãti drumari pe drumu treceã
Toti in cuibulu meu svērlia;
Eu tare m'am superatu
Si cuibutiulu l'amu mutatu
In vērvtiulu muntelui
In crucea molidului,
Unde-i munte
'Mi punu punte,
Unde-i codru
'Mi punu podu,
In midiloculu podului
Cãnta puifulu sioimului, —
Elu din gur'a s'a cântã,
Cã elu din cuibu n'a sburã,
Pãna-ee elu n'a mãncã:
Carne dulce de paicu¹⁾
Si ochi negrii de voinicu,
Carne dulce de pe cõsta
Si ochi negri de nevēsta.²⁾

VII.

Multa fragedime gingasie si frumsetie, multa fantasia si o cugetare adevèratu poetica imbinata cu o filosofie adũncã, cuprinde in sine balad'a „Sioimulu si flõrea fragului.”

Acēsta balada ne-ñfatiosieãza pe unu Sioimu, care oprindu-se din sborulu seu pe vērfulu unui bradu, vede la umbr'a acestui'a o flõre de fragu,

Ce de sõre se feresce
Si de umbra se lipesce,

si cum o vede o-ndragiesce... Inim'a incepe a i-se bate de dorulu ei, si'n acestu estasu de iubire elu o rõga sè mērgã cu dēnsulu, s'o põrte prin aeru in faci'a radialoru celoru placute si caldurõse ale sõrelui. Floricic'a inse, care iubescẽ mai multu umbr'a, decãtu arsit'i'a sõrelui, nevoindu a se deslìpi do trupin'a bradului unde a resaritu si-a inffloritu, respunde Sioimului, cà elu sè se duca in lumea larga, cà-ci lumea-i destulu de mare si de incapatõre pentru o paserè si-o flõre.

Dar' sè lasamu mai bine cã se vorbēscã ins'a-si balad'a, care ne indica totu-odatã si-ñvecinat'a vietuire a Sioimului si-a flõrei de fragu.

Susu in vērflu de braduletũ,
S'a opritu unu sioimuletũ,
Elu se uita dreptu in sõre
Totu miscandũ din aripiõre.
Josu la trunchiulu bradului
Cresce flõrea fragului, —
Ea de sõre se feresce
Si de umbra se lipesce.
— „Florica dela munte,

¹⁾ „Paicii” erãu in timpurile vechi unu felu de ostasi, unu felu de jandarmarie. In documentele vechi dãmãu prestẽ o cēta compusa numai din acestu felu de õmeni, a caroru sieflu se numiã „vatajia de paici.”

²⁾ Dictata de sor'a mea: T a t i a n a.

¹⁾ At. M. Marienescu. Colinde. Pest'a, 1859. p. 130.

²⁾ V. Alecsandri. Poesii pop. Rom. op. cit. p. 172.

Eu sum sioimu, sioimuti de frunte,
Esi din umbra din tulpina,
Sè-ti vedu faci'a la lumina,
C'a venitu pâna la mine
Miroso dulce dela tine,
Câtu amu pusu in gândulu meu
Pe-o aripa se te ieu
Si sè mi te portu prin sóre
Pân' te-i face roditóre
Si de mîae iubitóre.⁴
— „Sioimuletiu, duiosu la graiu,
Fie-care cu-alu seu trau,
Tu ai aripi sburatóre
Cá sè te inalti la sóre,
Eu la umbra, la recóre
Am meniri in floritóre,
Tu te legeni susu, pe vèntu,
Eu me léganu pe pamentu.
Du-te-'n caleti mergi cu bine,
Far' a te gândi la mine,
Cà e lumea-'ncapetóre
Pentru-o pasere si-o flóre! ¹⁾

Merita a fi reproducă, nu atâtu pentru frumseti'a ei, nici pentru ideile ce cuprinde in sine, câtu pentru asemenarea unui omu neindemanaticu si prostalau cu iutîmea si istetîmea Sioimului, — si umatóreă doina dela Romanii din Transilvani'a.

— „Nevêsta de pe pareu,
Cum traiesci cu mutulu ²⁾ teu?
— „La traiescu destulu de reu,
Bate-l-ar' suspinulu meu,
Ca-i fazu de prândiu, nu prândiesce,
Ci numai me nacajesce;
Facu de cina, nu cinéza,
Ci numai me neguréza,
Cà siede-'n unghiu
Ca si-unu junghiu
Si face cu umerile
Cá sioimulu cu aripile.
Câtu e de lungu pamêntulu
Nu-i pasere cá sioimulu
Si talharianu cá uritulu,
Cà din gura siuerá
Nime nu-i scie voi'a. ³⁾

(Finea vá urmá.)

DISCURSULU Dnei MATEIU

rostitu la inaugurarea scólei române de fetitie infientiate in Sibiu prin Reuniunea femeiloru rom. de acolo.

Amu începutu cu Dumnedieu! Scopulu ce si l'a pusu reuniunea femeiloru romane din Sibiu a reusitu. O idea umana ne-a condusu pâna aici, si unu actu divin nu s'a parutu la locu, acum, candu ceriulu incoroneaza cu realizare succesulu nostru multu doritu. Mie mi s'a datu frumós'a missiune a vorbi in numele comitetului in diu'a acést'a binecuvântata, si a predá frecuentarei nou'a nóstra scóla. Dumnedieu singuru scie, ce se petrece adi in cuvintele mele, cuvintele unei femei, nu potú dá destula expresiune semtieminteloru mele. Dar' suuteti Romani cu totii si usioru veti pricepe ce semtiri inabusiescu acum inim'a mea: o inima de mama, o inima de femeia, o inima romanésca!

¹⁾ V. Alecsandri. Poesii pop. ale rom. p. 31.

²⁾ Romanii din Transilvani'a intielegu sub cuvântulu „mutu“ nu numai pre ómenii ce nu potú vorbi, ci si pre cei prostalai, mutalai, tantalai, nepriceputi.

³⁾ Com. de Dlu Gr. Craciunasiu.

Nu prea suntemu facute noi Romanele pentru vorbe multe, dar' facemu in fapta aceea, la ce inim'a ne îndemna: acést'a sincera inima, dupa a carei siópte suntemu totu-de-a-un'a fiece bune ale natiunei nóstre. Si avemu multu semtiu de dreptate noi Romanele, si amu vedintu lips'a mare de o scóla buna si de o crescere nationala a feteloru nóstre, si nu amu pregetatu de a ni-o dice — fara de sfiiala — desi suntemu desavuate de câtra scriitorii nostri, pentru cà facemu, ah! prea multe ori! de rusine dis'a poetului, dupa care ar' fi se fia dulce si frumós'a limb'a ce-o vorbimu.

S'a afluatu intre noi o femeia a carei nume va fi onorificu nepotiloru si stranepotiloru nostri, d-n'a Mari'a Cosm'a. D-nei ne-a pusu in prospectu, mai antai'a óra modulu, in care se potemu ameliorá regretabil'a acést'a stare: o scóla de fetitie, in care fitórele mame romane se invetie mai antaiu si mai antaiu de tóte limb'a materna: unu ce fórte justu si fórte necesariu. D-n'a Cosm'a ne-a oblitu calea ce aveámu se o mergemu si noi nu amu statu in locu, — amu vorbitu si amu scrisu, amu doritu si amu staruitu, pâna ce étáne sosite aici la statiunea cea de-antaiu, de unde ne putemu gandí multiamite la pasii, ce i-amu facutu.

Amu trecutu, cu preotulu in frunte, preste pragulu odailoru acestor'a, cu bun'a sperantia in Dumnedieu si in sprijinulu connationaliloru nostri. Sosite odata aci nu ne mai uitamu nici in drépt'a, nici in stâng'a, nici la Nemti, nici la Francesi, si lasamu cu incredere si cu buna sperantia educatiunea copiiloru nostri in mân'a unui corpu professoralu romanescu. Elu si noi traimu intr'unu seculu binecuvântatu pentru sórtea femeésca, si elu va cunosce fórte bine modulu, in care se satisfac totu-de-odata si dorintiei nóstre nationali si recerintieloru timpului nostru, timpu, care a deschisu cu mâna liberatóre colivile activitatii femeiesci, cari totu colivii remâneáu, desi eráu adese-ori de auru.

Roman'a adevérata 'si va tiné de sfânta detoria crescerea nationala a fetitieloru ei; cá ele se devina mame si soçii bune, ceea ce numai dupa crescere potrivita potú fi in modu nobilu si recerutu. Femeia generatiunei nóstre se devia femeia in sensulu curatu alu cuvântului: o fíntia omenésca, o desfatare póte, dar' nu o jucaria, o fíntia modesta dar' ganditóre, o femeia supusa póte, dar' nici decâtu o sclava. Acést'a o scimu noi toti, carii ni-amu datu vreodata puçina ostenéla a reflectá seriosu la sórtea seculu femeiescu si acést'a o sciti d-vóstra domniloru professori ai tierei nóstre scóle.

Si acum domnisióra invetiátóre, copii si profesori remaneti cu Dumnedieu. Ce este bunu si sublimu in inima si in lume cu voi se fia! Ajutoriulu insemnatu alu „Asociatiunei transilvane“ si sprijinulu publiculu nostru ni-au prefacutu in realitate incantátóreă idea, la care lucramu de 3 ani încóce. Ajunse aci, reuniunea nóstra multiamesce cu adênca mişcare D-Vóstre tutururu, cari ati binevoitu a distinge cu pretiuit'a D-Vóstre presentia mic'a festivitate a inaugurarei scólei nóstre, si apoi tutururu acelor'a, cari ni-au ajutatu, si Ve preda D-Vóstre, d-loru invetiatori, cu mii si mii de binecuvântari scól'a acést'a.

Ascultati, drage copilitie, de profesór'a si de profesorii vostri. Ei suntu aici in loculu parintiloru vostri si tóte, ce Ve invétia suntu bune si multa folositóre. Petreceti cu placere in zidurile aceste, pe care ruga-

ciunile preotului si acceptarile nstre le-a sntitu. Si cndu le veti paras vre-odata, c fete mari, atunci se Ve intrceti incdata de pe pragulu usiei, si s binecuvntati ceasulu, in care ati intratu.

LA CUNUNI'A AMICULUI MIEU J. N. M. cu D-SIR'A P. M.

— 6—18 Novembre 1883. —

Fericita este r'a, cndu nimi, de iubiri pline,
'Si privescu visulu cu ochii, ce Ursit'a 'n nopti de doru,
L'a tiesutu, l'a sioptitu tainicu de pre budiele-i sublime,
Visulu dulce-alu tineretii si-alu focosului Amoru!...

Fericita este r'a, cndu dorint'a se 'mplinesce:
C-ci dieiti'a „Fericire“ acum numai o privesci,
Acum numai se inaltia sufletulu, nim'a cresce
O! acum cndu Idealulu in Realu c-lu diaresci!

Fericitu este momntulu, cndu se 'mpreuna amorulu
Cu amorulu dein altu sufletu, upa care-a alergatu,
Fericitu, cndu se 'mpreuna dorulu ardietoriu cu dorulu
C-ci atunci incta chinulu unui peptu nevinovatu.

Fericita ti-a fostu r'a, candu — alu meu scumpe amice,
Ai imbracisiatu cu dulce Idealulu teu visatu; —
Cndu a visului teu Musa, lnga care-i fi ferice
La altariulu dieitatiei srtea ei ti-a 'ncredintiatu.

Mai avuti o amice, minutu, ra mai sublima,
Mai avuti di frumsa; — lumea ti s'a aretatu
In o mai mandra colre, c 'n acea ra serina
Cndu sub flamur'a lui Hymenu, tu si-unu sufletu a-ti
[juratu] ?

Domnedieu a dsu se aiba, totu omulu a s'a socia;
Elu a dsu c nu e bine se fii singuru pre pmentu!..
— Cndu, dar' poti smt 'n nima o mai mare bucuria
C atunci, cndu poti plinaire a Dieimei sntu conventu?!

Fericitu poti fi amice, upa multe! lupte grele
— upa lupte dcu, me crede fra lupte nu esci omu; —
Ai ajunsu limanulu dulce unde-i fi scutitu de rele,
C-ci feme'i'a 'n a vietii viscoli e-a scutirii pomu! , , ,

Fericitu poti fi amice si ferice 'n a t'a vitia
Se fi tu si-a t'a socia c si doi dragi porumbasi; —
Copilasii se-'ti surida c Auror'a 'n 'demantia
Si se fia o pleiada mndra 'n mndrii Romanasi! !..

CATRA TIENUTULU BISTRITIEI. *)

I.

Mndru-i locul tiei mele
Spre Carpati, in resaritu,
Presaratu cu floricele
Si cu bradi acoperitu!

Mndrele de floricele
— Pre pmentu, stele din ceru —
Suntu Romancutiele ble
Cu ochi negrii, negru pru.

*) Bistriti'a e o cetate situata lnga riuletulu „Bistriti'a“, ce isvoresce din muntii, de ctra Bucovin'a si Moldov'a. Orasiulu Bistriti'a in timpurile vechi a fostu pradatu de Tatars. Totu Bistriti'a dimpreuna cu Ciceulu si Cetatea de balta au fostu odinra feude domniloru Moldovei. In vechime Bistriti'a a fostu

Brdsiorii, drepti, sulegeti,
— Multu me 'ncntu, cndu-'i privescu —
Cine suntu, vreti se 'ntiegeti?
„Romanasi“ — ei se numescu!

Ve salutu dar' floricele,
Romancutie, dne dragi,
Muse visuriloru mele,
Cu guriti'a-ve de fragi!

Ve salutu dragi bradi de munte
— Feti frumosi, trupu vitegiescu —
Romnasi serini la frunte
Si cu mersulu vulturescu!

II.

Bistritia, apsira lina,
Spune-mi drag'-adeveratu,
Cev'a din vremea berna,
De Tatarulu celu turbatu!

Tu ai spune, dar' n'ai gura,
De Tatars, Huni fiorosi
Ce prin tine ei trecura
C balaurii focosi.

Tu ai spune, cum Romnulu,
Cu muieru si copii,
De Tatarulu, de Cap-cnulu
S'ascunde 'n codrii pustii!...

O! voi codrii plini de gele,
Voi castele, din Carpati,
Fostti asilu gintei mele
In tempi rei si intristati!..

Voi i-ati fostu locu de scapare,
C-ci Tatarulu celu pagnu,
C si fr'a in turbare,
Vn snge de Romnu.

De-ar' fi fostu atunci pre lume
Alu gintei tata, Trajanu,
Ar' fi plnsu si elu anume,
De poporulu seu romanu.

Te salutu apa cu spume,
C-ci des tu nu vorbesci, —
Dar' ai fostu martoru anume
Timpiloru rei, ttresci!..

Ale t'ale unde line,
Ce sioptescu neincetatu,
Suntu totu lacrimi si suspine,
Ce Romnulu le-a versatu.

Si asia plutesci in gele
Prin a Bistritii tntu,
Gielesci sortea gintei mele
De acum si din trecutu.

Dar' in cartea cea divina
Este scrisu chiaru, apriatu:
„Ori ce giele se alina
Si se finesce odat!“

S'a fin dar' si-a ta giele
Si vei curge totu cntndu,
Pre pmentulu tiei mele
Veselu, mndru, re candu.

orasu romnescu, r' cu venirea Sasiloru sub Geiza II. ea devine pre incetulu orasiu sasescu. Astd Bistriti'a e locuita de Sasi, Romni, Unguri si Judei. — Vestita e Bistriti'a pentru Ardeleni, c-ci in trns'a s'a nascutu poetulu Andreiu Muresianu, a carui casa natale, mai st pna in diu'a de astdi in suburbiulu cetatei. Acsta casa a poetului este fotografata in „Cabinet portrait“ de tinerulu fotografu romnu dein Bistritia Al. Rosiu, — care portretu n'ar trebui se lipssca din cas'a nici unui Romnu!

III.

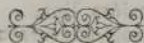
Scumpu tîenutu, gradina mica,
Te-am iubit si te iubescu,
Anim'a mi se despica
Cà-ci nu potu se te privescu.

Da-alu meu gîndu la tine sbóra :
Elu de anima-i mênatu,
La tin' drăga tierisióra
Se totu mërğa ne 'ncetatu.

— Si mergîndu apoi se'ti dîca :
„Fii ferice, scumpu tîenutu,
Fii ferice tiéra mica,
Te salutu si te sarutu !“

(1882)

S. P. SIMONU.

CRESCEREA IGIENICĂ A COPILORU.

— Instrucțiuni populare pentru mame. —

(Fine.)

XII. Despre unele bôle ale copiiloru mici.

Unele bôle trecu de sine numai prin dieta, fâra nici unu medicamentu; altele ceru a fi cautate cu medicamente chiaru dela începutu.

Cine pôte, se chîeme in casu de bôla pe medicu a casa sêu se duca copilulu la medicu sêu la spitalu. In orasie medicii comunali, medicii de orasiu (medicii de colori, de despartiri,) in comunele rurale medicii pe plasa, suntu obligati cã se caute fâra plata pe cei seraci si se le dea medicamente; la fiecare spitalu se cauta si bolnavi ambulanti (cari vinu numai cã se consulte pe medicu fâra cã se remaia in spitalu) si li se dau medicamente fâra plata; se se cêra dara ajutoriulu mediciloru si se nu se faca incercari zadarnice cu descân-tece si cu cautari prin babe, cu cari se perde numai timpulu; se se arête dara copilulu bolnavu unui adevratu medicu dela începutulu bôlei, inainte de a fi prea tardiu. Daca intr'unu satu sêu catunu se inbolnavescu mai multi copii deodata, se se cêra primariulu cã se chîeme de graba pe mediculu plasiei si se insciintiedie pe mediculu primariu alu judetiului.

Pâna la venirea mediculu sêu in lips'a mediculu, se se observe regulele urmatóre:

Constipatiunea (incuetur'a). Daca copilulu n'a esitu afara (la scaunu) mai multu decãtu o di, se i se dea unu sâpunelu din sâpunu ordinaru unsu cu untu de lemnu: daca acest'a nu folosese, se i se faca unu clistiru cu apa caldicia si cu puçinu untu de lemnu; daca môsi'a face clistirulu cu instrumentulu ei (cu tulum'b'a clistirulu ei,) se spele bine tiév'a (vîrfulu) instrumentulu inainte de a-lu intrebuintiã din nou. Se nu se dea curatieii decãtu rare-ori si numai la neapârata necesitate, anume o linguritia de untu de ricini sêu de siropu de reventu.

Ordinarea (urdinarea, diarrhoea, trapetu). Acêsta bôla, din care môre unu numeru fôrte mare de copii, provine din réu'a loru ingrigire, din nutritia loru gre-sita. Unu singuru bobu de strugurê, o baticata de man-care de postu, data unuj copilulu de titia, pôte produce ordinarea cea mai periculôsa. Potemu preintimpinã acêsta bôla prin padirea reguleloru espuse in acêst'a carticica, si daca copilulu suferê de ordinare, de multe ori ilu potemu vindeca numai prin dieta; pe copilulu

de titia bolnavu de urdinare se'lu margiuimu numai in titia cu oprirea ori-carui altu alimentu; daca este dejã intiercatu, se nu'i damu o alta hrana decãtu lapte de vaca fiertu, lapte batutu si supa de carne. Cã medicamente se damu copiiloru de titia de 3 sau 4 ori pe di cãte o linguritia de apa de calce, copiiloru mai mariceii de 2 ori pe di sau de 3 ori cãte o jumetate lingura de mésa. Ap'a de calce se face in modulu nrmatoriu: se stinge puçinu varu, din acestu varu stinsu de curendu se pune o bucata cãtu o nuca intr'o oc'a de apa, se amesteca, si se acopere vasulu; dupa puçinu timpn varulu cade pe fundu si ap'a limpede de-asupr'a este ap'a de calce.

Daca copilulu se screme, se opintesce si nu'lu scôte afara de cãtu cãteva picaturi de mucii sau de materie amestecata cu sange, atunci se'i damu odata pe di cãte o linguritia de untu de ricini, pâna ce va scôte mistuél'a. Daca ordinarea nu se vindeca prin dieta si prin medicamentele aratate in cãteva dile, trebue se se consulte unu medicu. De rare-ori numai ordinarea provine din dentitiune (din facerea dintiloru); copii sanetosi si bine ingrigiti facu dinti obicinuitu pe nesimtite si fara ordinare. De multe ori se inbolnavescu unu copilu de ordinare din cauza cã mum'a ori doic'a este bolnava, cã n'are destulu lapte, cã laptele ei este puçinu si prea aposu, cã este insarcinata. In acestu casu, daca ordinarea durédia mai multe dile, trebue se schimbamu doic'a sau se intiercamu copilulu.

Versaturi. Ele potu avea aceleasi cauze cã ordinarea si se combatu atunci prin aceleasi mijlôce, prin dieta daca copilulu a mancatu lucruri nepotrivite cu etatea lui, prin schimbarea doicii sau prin iutiercare daca doic'a ori mum'a este bolnava de o bôla care va durã mai multu timpu, sau daca este insarcinata, sau daca n'are la-te indestulu. In casuri mai rari, versaturile au o alta cauza.

La copii cari suferu de o patima a creeriloru, acêsta bôla incepe cãte-odata cu versaturi. Daca versaturile suntu insoçite de spasuri, atunci trebue se se arete copilulu unui medicu fâra perdere de timpu.

Spasuri, (*crampe*, *convulsiuni*, *falcaritia*) provinu adese-ori din stomachulu stricata, din mancaru grele, nepotrivite cu etatea copilulu; alta data ele ara'a începutulu unei bôle grele a creeriloru. — Daca nu este in localitate unu medicu, se se cheme môsi'a pentru cã se faca copilulu unu clistiru cu apa caldicia, la care se pote adaogã untu-de-lemn; in lips'a unei môsie, se se dea copilulu unu sâpunelu pentru a produce esirea afara, se se pue la capu o cãrpa mai grôsa (de mai multe ori indoita) muiata in apa rece si puçinu stôrsa, care cãrpa se se mõe diu nou in apa rece la cãte unu patrariu de ôra. Se se puna mustariu la cêfa.

Bôla de ochi. Daca ochii copilulu se lipescu in timpulu somnulu sau daca curge mucii si puroiu (cop-tura) din ochi, daca ochii suntu rosii si inflati, se se spele ochii cu cãrpa fôrte curata muiata in apa rece, se se puna pe ochi asemenea cãrpe si se se acopere ferêstr'a cu o perdea mai grôsa de colóre inchisa, pentru cã se fia intunerecu in casa. Acêsta bôla este cãte-odata molipsitóre, trece dela ochiulu bolnavu la celu sanetosu si dela unu copilu la altulu sau la unu omu mare; de ace'a se nu se spele ochiulu bunu cu ace'asi cãrpa si cu ace'asi apa cu care s'a spalatu celu bolnavu.

Îndată după naștere bôl'a de ochi este foarte periculoasă și mulți copii reanu orbi din această bôla. Se nu se puie nici o doctoria pe ochi sau în ochi, ci se se tîe numai curati, se se acopere cu cârpe curate și se se transporte copilulu fără întârziere la mediculu celu mai apropiatu sau la spitalu.

Pete albe în gura (margaritarelu, muguet, aphthē) provinu din necurățenie, se potu preveni prin spalarea regulată a gurei (și a biberonului, dacă copilulu se nutrește cu biberonu.) Spalarea gurei cu zaharu pisatu și cu miericica înlesnesce nașterea acestoru pete. Ele se vindecă prin curățenia cea mai mare, prin spalarea gurei repetată de 10 ori pe di cu apa, în care s'a disolvatu pușinu borace sau în lips'a boracelui pușina piētra acra. Aceste pete se întindu dela budie, dela gingii și dela limba în josu spre gîtu, unde nu se mai potu vedé și departă prin spalaturi și, coborîndu-se petele pîna aproape de stomacu, copilulu móre.

Rubeol'a (Morbillii, Roseola, Pojarulu-micu, coru) începe cu febră și cu tuse, după 2, 3 sau 4 zile iesu pe piele pete roșii. Nu este necesariu că copii se se acopere cu plapami grele pentru că se asude, nici că se li se dea paparoné și alte beuturi pentru a scôte rubeol'a pe suprafața, că-ți roșiētia ese de sine. Asemenea se nu se tîe totu-dea-una ferestrele închise, ci se se aeréscă camer'a odată pe di celu pușinu. Albiterile (rufe) se potu premeni. În casuri obicinuite și nu prea grele, bôl'a trece fără medicamente. Tusea se pote potoli prin beutura de lapte caldu cu zaharu, de ceaiu de nalba caldu cu candelu; că alimentu se se dea copiiloru mai maricei supă cu lapte. Bôl'a este contagiôsa (molipsitóre) și se bolnavescu de dens'a în aceeași familie toti copii unulu după altulu. Vecinii și mai alesu vecinele cari au copii se nu vie se vedea copilulu bolnavu, pentru că se nu aduca bôl'a în cas'a lor și la copii lor proprii. Cîndu bôl'a a aparutu într'o casă, se nu mērgă din acea casă nici unu copilu la scôla în timpul bôlei și încă 3 septemani după vindecarea ei.

Scarlatin'a (pojaru, cochinateda, cochinari) începe cu febră mare și cu gâlci, după trei zile pielea devine stacojia. Cîte-odată bôl'a gîtului are form'a anginei diphtherice, acoperîndu-se gâlciile cu niște piei albe. Oblojirea gîtului cu slanina rîncedă și cu masline nu este folositoria. Se se dea copiiloru beuturi caldiele, ceaiu de nalba, ceaiu de musiatielu, lapte fierțu; copii mai mari se facă adese-ori gargara cu apă caldicică în care s'a topitu piētra acra pisată (o linguritie rasă de piētra acra pisată la o litră de apă,) ori cu apă de calce, și se se nutrēscă numai cu lapte și cu supă. Bôl'a este contagiôsa; se se caute că rubeol'a (pojarulu-micu, coru) și se se observe aceleași mesuri că la rubeolă. Cîteva septemani după vindecarea scarlatinei, se inflă cîte-odată obradiulu, petiērele, pantecele și alte parti ale corpului. Atunci se se puie copilulu în patu și se i se dea de 2 ori pe di ceaiu de ienupere.

Versatulu. Se se unga obradiulu cu untu-delemnu bunu. Copii mai mari se facă adese-ori gargara cu apă curată caldicică și se se nutrēscă cu lapte și cu supă. Se se vaccinedie tôte persônele nevaccinate aflate în casă și în vecinătate; se se revaccinedie (se se altoiēscă alu doilea) tôte persônele cari au fostu vaccinate de mai multu timpu de cîtu de 7 ani.

Tusea convulsivă (tusea magarēscă.) Tusea violentă fără febră (numai la începutulu ei se infierbîntă cîte-

te-odată copilulu) care vine prin accese de mai multe ori pe di și pe noapte; în timpul accesului faci'a devine roșie și inflată, ochii lacrimēdia și se rosiescu asemenea, copilulu vērșă. Tusea convulsivă este foarte contagiôsa și durēdia dela 1 pîna la 3 luni. Casurile obicinuite de această bôla n'au trebuința de cautare cu medicamente; copii bolnavi se nu fia închisi în casă, ci se li se permitia esirea în aeru; cas'a se se aeréscă celu pușinu de 2 ori pe di, se se dea copiiloru hrană usiôra dară suficientă, mai cu sēma lapturi. Copii dintr'o casă în care s'a aretat tusea magarēscă, se nu mērgă la scôla pîna la vindecarea copilului bolnavu.

Gâlci. Amigdalele (murele) se rosiescu și se inflă, cîte-odată apare unulu sau mai multe puncte albe mici pe mure, adeseori gîtulu se inflă pușinu pe di afară în dreptulu gâlciiloru. Copii înghitu anevoe, au dureri și febră. Se va înveli gîtulu cu unu servet muiatu în apă rece și storsu și se va legă de-asupra cu altu servet uscatu; servetulu udu nu se va schimba înainte de a se uscă. Copilulu va udă gîtulu cu beuturi caldiele; lapte caldicicu, ceaiu de nalba. Copii mai mari potu face la cîte 2 ore gargara cu apă caldicică în care s'a topitu pușina piētra acra. Se nu se dea cu degetulu în gîtu pentru a strivi gâlciile, se nu se sufle în gîtu cu prafuri, se nu se stērgă gâlciile cu tîperigu sau cu piētra vēnetă.

Angin'a diphtherica. Gâlciile inflamate se acopere cu o piele albă sau albă-cenusie, gîtulu se inflă pe di afară, copiii vorbescu pe nasu și slabescu cîndu. Această bôla e contagiôsa și foarte periculoasă. Se se caute că gâlciile. Copii mai mari se facă la fia-care diumătate de ôra gargara cu apă de calce (apă de varu preparată cum am aretat mai susu la „ordinare.“) Se se mai dea copiiloru cîte-unu prafu de chinina pe di (sulfatul de chinina trebuie se se gasēscă la primari'a fiacarei comne rurale) și se se chieie de grabă unu medicu. Vecinii cari au copii se nu între în cas'a unde se află unu copilu bolnavu de angin'a diphtherica. Din cas'a în care se află unu asemenea bolnavu se nu mērgă nici unu copilu la scôla. Dacă móre copilu, se nu se asiedie în beserica, ci se se duca dreptu la cemetieru. După insanetosirea sau mórtea copilului, se se aeréscă și se se curetie bine interiorulu casei, se se oparēscă cu apă fierbiate asternuturile cari au fostu manjite de balele copilului bolnavu.

Crupu (gusterulu). Copilulu tusiescu cu voce răgusită și se astupa în gîtu. Adevăratulu crupu este o bôla foarte periculoasă; nu tôte casurile înse de tuse cu răgusiēla și cu astupare în gîtu suntu gusteru. Se se dea copilului adese-ori apă cu zaharu, se se oblojēscă gîtulu îndreptulu laringelui (a berigatei) cu mustaru pîna cîndu se rosiescu tare; dacă se află în casă sau la primari'a prafuri pentru versaturi, se se dea copilului se verse.

Friguri (febre intermitente) Accesele se compun obicinuitu din fiori de frigu și din febră și se sfriescu cu nădusiēla, alta dată accesulu constă numai în febră fără fiori de frigu, cu nădusiēla sau fără nădusiēla; la copii mai mari accesulu pôte constă numai în durere de capu, fără frigu și chiaru fără febră. În timpul liberu între doue accese copilulu se află binisoru. Singurulu medicamentu în contra friguriloru este sulfatul de chinina, medicamentu foarte amar, care trebuie datu cu șil'a copiiloru cari nu-lu

ieau de buna-voie. Chinin'a se da in mai multe dile in timpul liberu; daca frigarile vinu in tóte dilele, se se dea chinin'a indata dupa trecerea accesului (dupa trecerea caldurei si a nadusiélei) si cu 3 óre inaintea accesului urmatoriu; daca nu vinu in tóte dilele, se se dea chinina in diu'a libera. — Prafulu de chinina se amesteca intr'o lingura cu puçinu lapte. In comunele rurale cauta se se afle la fiacare primaria unu numeru de prafuri mai mici de sulfatu de chinina pentru copii si altele mai mari pentru ómeni mari. Mumele cari alaptédia copii si se bolnavescu de friguri, trebuie se ia asemenea chinina; in acestu casu chinin'a nu face nici unu reu copilului de titia, ci din contra frigarile nevindecate strica laptele si vatema sanatatea copilului. Nu este adeveratu cá sulfatulu de chinina imfla splin'a; splin'a si ficatulu se imfla din friguri nevindecate. Chinin'a nu cere nici-o dieta osebita, ci bolnavulu care a luat chinina póte manca lapte, brandia, oue, carne si póte bea puçinu vinu.

Dr. J. Felix.

Am ajunsu . . .

Fulgi de nea din ceriuri sbóra,
Érn'a rece a sositu;
Unde-i dulcea primavéra?
Unde-i sórele iubitu?

Ciatia négra se strecóra
Susu din ceriulu negurosu,
Corbii cloncâne in aeru
Ventulu sufla viscolosu.

Florici'a-i inghiatiata
Érb'a verde s'a uscatu,
Si din funduri de prapastii
Lupulu urla 'nfricosiatu.

Eu prindu murgulu si in cale-mi
Fulgii cadu . . . eu sboru cu doru;
Sbori fugariulu meu cá ventulu
Sbori cá gândulu de usioru! . . .

Murgulu scutura din cóma,
Fugu copacii inapoi;
Elu se duce cá-ci la tiénta
Baiu ne-ascépta pe-amendoi.

„Am ajunsu!“ . . . sufle crivetiula,
Urle lupulu celu turbatu,
Fia érn'a cátu de rece,
Ceriulu cátu de 'ntunecatú.

Cá-ci o dulce primavéra
'Mi suride cu amoru,
Si pre sínulu ei cá crinulu
Eu plecu fruntea 'n dulce dorm.

Fericitu care in érn'a
Ce pre elu l'a coplesitu,
Afla dulcea primavéra
Lînga-unu angeru multa iubitu!

GEORGIU SIMU.

Catra p. t. publicu romanu.

A vorbi adi despre lips'a de a se infientiá scóle romanesci in tóte orasiale si satele locuite de Romani, credemu ca ar' fi a face vorba de parada cá-ci nici nu presupunemu cá se existe vre-unu Románu care se nu fia adéncu patrunsu de importantia scóleloru romanesci si se nu sentiésca lips'a infientiarei de atari scóle pretutindeni unde nu mai existe vre-o suflare romanésca.

De-unu tempu incóce s'au si infientiatu ast'feliu de scóle — dar' suntemu inca departe de-a fi infientiatu atâtea de câte avemu trebuintia.

Cu deosebire in Bucovin'a, unde ni-e atátu de multu amenintiata nationalitatea, abia avemu câteva scóle cu caracteru curatu nationalu. . .

Ér' scóle de fetitie nu avemu de locu.

Auditi Romani din patru anghiuri ale luméi!
in Bucovin'a intréga nu avemu nici o scóla romanésca de fetitie! — nici o scóla, care se crésca fetitie române cari se tramita pre teneri a se luptá cu inimicii tiei si ai natiunei pentru a se face demni de mân'a lorú, — nici o scóla, care se crésca soçie romane cari se-si infiga pumnalulu in peptulu desonoratu, — nici o scóla, care se crésca mame române cari se-si arete in copii sei, românesce crescuti, talismanele si giuvaerele s'ale.

Intielegeti ce va se dica acést'a: — a nu avé nici o singura scóla pentru de a dá crescere romanésca fetitieloru române, cari au se fia mândre, soçie si mame romane si cá atari se sustiènie si straplânte caracterula nostru nationalu in fitórea generatiune.

Déca intielegeti, precum speramú cá intielegeti unulu fie-care, atunci ve rogamu se nu statú cu mânile in sènu, ci ve dati mana cu mana si, care mai multu care mai puçinu, contribuiti fie-care dupa a s'a potere, pentru de-a mântui ce inca se mai póte mântui, prin infientiarea de scoli romanesci de fetitie in Bucovin'a.

Spre acestu scopu, — si spre a infientiá totu felialu de scoli romanesci in Bucovin'a, — s'a infientiata la Sucév'a o societate su numirea „Scóla romána.“ — Ací suntu a se adresá tóte contribuirile menite a ajatá caus'a invetiamentului nationalu in Bucovin'a.

Ér' in deosebi si eschisivu spre a pune basa unui fondu din care se se infintieze in Bucovin'a **scoli romanesci de fetitie**, zelosulu preotu diu To-

poroutz dlu Constantinu Morariu — bine cunoscutu publicului romanu din scrierile s'ale publicate in diverse diuaria din Transilvani'a s. a. — a avutu fericit'a idea de-a prelucrá interesant'a scriere a clasicului germanu W. de Goethe „**HERMAN si DOROTE'A**“ si acést'a a ni-o pune noua la dispositiune cu cererea cá exemplariile ce-i competiescu d.-s'ale in remuneratiunea fatigióseí s'ale lucrari, se le vindemu in folosulu fondului mai susu amenitu.

Amu primitu cu bucuria acésta propunere, purcésa din o anima nobila romanésca, si gratulamú d.-lui Morariu pentru placut'a jertfa ce aduce pe altariulu Natiunei.

Ma nu numai atát'a...

Cá se indemnámú si pre altii a jertfi dupa potentia spre acestu scopu si cá se dámu si mai invederata dovéda despre víulu interesu ce nutrimú faciá de starea fratiloru nostri din Bucovin'a — cá-ci, „un'a trebue se fia Nati'a romanésca!“ — **portandu noi tóte spesele de editiune offerimú pentru fondulu din care va fi sè se infintieze scóle romanesci de fetitie in Bucovin'a pretiulu intregu a tuturoru exemplariiloru câte se voru poté petrece din opulu „Herman si Dorote'a“ pe calea abonamentului.**

Deci prin acestea deschidemú abonamentu la:

„Herman si Dorote'a“

dupa **W. de Goethe** traductiune libera de *Constantinu Morariu*

Opulu va aparé in decursulu lunei Februariu anulu 1884.

Pretiulu de abonamentu e **60** cr. (si 5 cr. postportu).

Terminulu de abonamentu e 19/31 Januariu 1884. Totu ce va incurge pana la acestu terminu (afara de cei 5 cr. de postportu) se va transpune societatiei „Scól'a romána“ spre a servi de basa la unu fondu din care cu tempulu voru fi a se infintia scoli romanesci de fetitie in Bucovin'a.

In considerarea scopului, ne rogámú se se faca abonamintele cátu mai curéndu — la totu casulu pâna la diu'a fixata, cu atatu mai vértosu cá-ci in 20 Januariu—1 Februariu vomu inchiá socotelile cu tóte incursale si vomu dá séma on. publicu despre resultatu, ér' banii împreuna cu numele abonantiloru si collectantiloru i-vomú strapuné societatiei „Scól'a romána.“

Abonaminte a conto nã se primescu, — ér' cu rembúrsare (postnachname) nu se tramitu mai puçinu de 5 exemplare.

Abonamintele se se adreseze la: **Cancellari'a Negrutiu** in Gherl'a — Szamosujvár.

Cu o cale se potú tramite si alte offerte spre

scopulu indicatu, cari apoi se voru cuitá deoseb si pre calea diuaristiceí románe. Si totu atuncii se potú face abonaminte si la diuariale nóstre si a se dispune si alte opuri din editiunea nóstra.

Cu distinsa stima

N. F. Negrutiu redactoru.

Serate literarie pentru damele romane s'au inceputu in Brasiovu, dupa cum aflámú din „Gazet'a Transilvaniei.“ — Directorele gimnasialu Dlu Stefanu Iosifu, in presentia unui numeru de preste o suta dómne si domnióse, a deschisu prim'a serata in 27 Novembre printr'unu discursu fórté interesantu. A aratatu pe scurtu chiamarea femeiei in societatea omenésca si cá seclulu in care traimu s'a ocupatu cu deosebire de cultur'a ei, a accentuatu mai departe binele nemarginitu ce-lu póte aduce femeia cá mama, si in specialu iutru cátu ne privesce pe noi Romanii a aratatu cá datorita unei mame pe langa celealalte, este de a dá copiiloru sei o crescere nationala, initiaudu-i si in literatur'a romanésca. — Dupa o mica pauza Dlu prof. I. C. Pantiu a vorbitu ceva in generalu despre literatur'a populara si s'a opritu la Hora, la Doina si la Cânteculu betranescu. De totu popularu a aratatu dlu Pantiu cum Romanulu dela sate pe langa tóte ocupatiunile sale de economia se delectéza in faptu si cu literatur'a, ascultandu nisce dicali, nisce proverbe, nisce cântece seau nisce povesti. A descriu in mici tablouri vietii dela sate si a aratatu cum, prin cine si prin ce midilóce s'a desvoltatu abundant'a nóstra literatur'a populara. A adusu exemple de câteva hore vesele, de câteva doine jalnice, si a caracterisatu aceste dóue ramuri de poesia. A esplicatu cu deameruntulu cantecculu betranescu seau balad'a si a cetitu cá exemple pe „Tom'a Alimosiu“ si „Sórele si lun'a“ si a inchiatu camu ast'feliu: „Dupa aceste impartasite, me veti intrebá póte, care este insemnatatea literaturéi populare. Éta-o pe scurtu: Literatur'a populara este oglind'a vietii nóstre, ea este originala, in ea se vede sufletulu si anim'a Romanului; este predata intr'o limba puternica romanésca, intr'o limba variata asia cá ne póte servi de modelu. Alexandri insusi si-a formatu graiulu seu celu dulce studiindu limb'a poporului. Elu insusi o marturisesce acést'a!“ Cá exemplu a cetitu poesi'a de Alexandri „Dragosiu“ facuta dupa chipulu si asemenarea poesiiloru populare. — Dupa o bunica pauza a inceputu Dlu prof. L. Nastasi prelegerea s'a despre aerulu atmosfericu, facédu o interesanta excursiune científica, aratandu in modu intuitivu si prin exemple existenti'a, materialitatea si pondulu aerulu. A probatu cele díse si in fine a facutu diferite experimente cu pump'a pneumatica. In legatura cu acestea a aratatu constructi'a si principiulu, ce existe la pompe preste totu si in cele din urmă a vorbitu ceva despre balóne. Nu este de lipsa se-o mai spunemu inca odata cátu de multu ne bucura acestu inceputu frumosu in directiunea cultivarei gustului pentru literatur'a si sciintie. Este fórté láudabilu interesulu celu viu, ce l'au documentatu damele nóstre si cu acésta ocasiune pentru totu ce cadé in sfer'a culturai; si suntemu convinsi, cá si in viitoriu voru luá parte in numeru totu asia de mare la aceste serate literarie. Totu-odata ne magulimú cu speranti'a, cá domnii conferentiaru si voru dá tóte silintiele possibile cá se faca aceste prelegeri cátu mai interesante si atragátore.

O celebra artista romana. Domnisiór'a *Agat'a Bărescu* din Galați — fosta eleva a conservatorului din București și mai în urma a celui din Viena — a raportat cele mai strălucite succese pe bin'a *teatrului curții din Viena*, care este unul de-între cele de-înaltă teatru din Europ'a. — Diariale germane se întrecu în a laudá pre tener'a artista romana, care acum-su trei ani cându a mersu la Viena n'a știutu nici unu cuventu nemțesc, — ér' acum'a s'a produsu pre bin'a teatrului germanu în limb'a nemțesca, în rolurile cele mai grele și înca cu succesu la care nu prea adese asiste nici capital'a Austriei, care de alt'mintea are fericirea de-a vedé productiunile celor mai buni artiști germani din Europ'a.

Cumu aflamu din epistol'a corespondentului nostru din Viena — primita alaltaeri — Directorei teatrului curții din Viena i-a succésu, după multa insistenția, a câștigá pre domnisiór'a *Agat'a Bărescu* pentru acestu teatru și o-a angagiatu pre cinci ani cu salariu de 4500 fl. pe anulu întâiu, ér' de-acólea încolo cu câte 500 fl. mai multu din anu în anu sporindu.

Gratulamu tenerei artiste române, care cu rarulu seu talentu face onóre numelui romanu și înca înainte strainiloru cari pâna acumu prea multu ni-au desconsideratu.

Asilu pentru infirmi. În 23 Novembre s'a inauguratu asilulu, clăditu în calea Grivitei, pentru adăpostirea betrânilor infirmi. Acesta institutiune de benefacere este a se multiami dómnei *Elen'a Otetelesianu* — cari'a fi-oftamú se traesca întru multi ani și se nu fia nici odata infirma!

Sinodu diecesanu s'a ținutu la Lugosiu în 11—17 Novembre a. e., în care între altele s'an adusu statute pentru administrarea fondurilonu diecesane și fundatiuniloru pie, — s'a pusu începutulu înființării unui convictu gr. cat. în Lugosiu, care are sè se înființedie din contribuiriile Clerului și a poporului, a bisericeiloru și scólorulu din Diecesa. — Ilustritatea s'a D. Episcopu a și pusu temeiu la acelu convictu pria ace'a, că a depusu o obligatiune a banței austriace în valóre de 800 fl. vinculata pre numele Convictului din cestiu. — Clerulu adunatu la sinodu înca a contribuitu la acestu convictu preste sum'a de 200 fl. Conducerea sinodului din partea episcopului diecesanu a servitu spre deplina îndestulare a Clerului, care dá lauda lui Domnedieu, că are unu capu asia strălucitu și întieptu. — S'a cetitu și reportulu despre starea Diecesei, că se cunósca Clerulu pusetiunea în care se afla aceea. — Mai pre largu de alta data.

Cantarét'a romana *Charlot'a Leri'a* a raportatu unu mare succésu în teatrulu operei dela Nizza, ne spune „Romanulu.“ În urm'a angajamentului seu din érn'a și primavér'a trecuta la Madridu și Barceloná, a fostu angajata pentru stagiunea din érn'a curenta la Nizza. Suntu câte-va dile ea a debutatu în „Rigoletto.“ Pres'a locala dându séma despre acést'a representatiune, se areta fôrte satisfacuta. „Trup'a d-lui Tadei, dice „L'éclairéur da littoral“ de'a 12 Novembre, a debatatu cu „Rigoletto.“ Onorurile seratei revinu cu totu dreptulu d-rei Leri'a și d-lui Pantaleoni. D-r'a Leri'a posedé o voce dulce, fresca, flecsibila și de-o justétia neimputabila. Dêns'a o conduce cu multa gustu și metoda. Sentimentulu musicalu este negresitu fôrte desvoitatu în dragalasi'a cantatrice, alu careia succésu a fostu atâtu de mare câtu

și de meritatu, mai cu séma în ari'a „caro nome“ etc., în care amu aplaudatu (în mai multe rânduri cu sal'a întréga), farmeculu vocei, justeti'a sunetelor, perfectiunea fraselorului și a vocalisarei. Sincerele nóstre felicitatiuni d-lui Tadei pentru acestu angajamentu. D-r'a Leri'a este o pretiósá achisițiune pentru teatrulu nostru și va fi de siguru un'a din atractiunile sale cele mai mari.“ „Le monde elegant“ dela 14 Novembre constata asemenea că: „D-r'a C. Leri'a (Gilda) este o cantarétia cu mare talentu.“

Consulatu romanu în Macedoni'a cu resiedinti'a în Bitoli'a, va se înființeze guvernulu Romaniei, în urm'a cererei unei deputatiuni macedo-romane, care a amblatu nu de multu în asta cauza la București.

Tragemu atentiunea scriitoriloru nostri la Concursulu scrisu prin Administratiunea diariiloru nóstre cu terminulu de 19/30 Decembre a. e.

Abonantii vechi ne voru deoblegá multu, déca voru benevoli a ne comunicá unele adrese de-a cunoscutiloru d-sale, caror'a noi apoi le-omu tramite gratis numerulu 1 de proba din anulu urmatoriu.

Atragemu atentiunea arhitectiloru, edificatoriloru de case, lemnailoru și ecónomiloru asupr'a urmatorului

A N U N Ţ U .

Subscrisulu aduce la cunoscutia publica ca a arangiatu în Gherla unu

DEPOSITU DE LEMNE

beneprovediutu cu totu soiulu de grindi, bârne, scanduri, letie, sindile, drantia și alte materiale de lemnu trebuințose la totu soiulu de edificari-cladiri, — are mai departe haracia de bradu — pari de via — și totu soiulu de materialu pentru mesari, rotari, strugari etc. Intregu materialulu este bine-alesu din muntii Bór-gaualorului, Rodnei, Huiedinului și se lif'éza cu pretiurile cele mai moderate în ori ce tempu la subscrisulu.

Gherla — Szamosújvár — la casa s'a propria.

Moldovan Simion.